

se vrea doar libelula jucăușă, căci la nivelul textului rostit suferă de artificial. Restul distribuției pune onest în valoare ideea regizorală.

Alina Hiristea propune în spectacole secvențe muzicale de legătură între scene care antrenează corpul de balet al teatrului. Carnavalul insectelor se repetă de la un punct în registrul coregrafic, lasă impresia unei opțiuni regizorale nehotărâte până la capăt pentru genul muzical sau pentru farsă. Muzica, deși agreabilă, este înregistrată, ceea ce creează o ruptură în continuitatea stilistică a spectacolului. Mai bine gestionate, aceste intermezzouri muzicale nu ar lăsa impresia ruperii tempoului de joc

actoricesc care rezonează cu frecvența bățăilor de elită.

Hangița, la Baia-Baia Mare, este un spectacol primăvărat, sensibil, cu un public definit. Data premierei, 14 februarie, ziua îndrăgostiților, nu este o coincidență, ci un calcul care arată că regizorii își pun problema cui și cum ne adresăm. Spectacolul are darul de a trezi tinerilor, de toate vârstele, interesul pentru teatru.

Teatrul Dramatic Baia-Mare. *Hangița* de Carlo Goldoni. Regia: Alina Hiristea. Scenografia: Adriana Buzaș. Cu: Adriana Covaci, Barbu Petru Radeșiu, Claudiu Pintican, Daniel Făt, Cristina Cârcei, Bianca Fărcaș, Serghei Focșa, Ioan Costin, trupa de balet a Sărcei de revistă. Data premierei: 14 februarie 2002.

Semnat, indescifrabil

Printre dramaturgii ultimului deceniu, Yasmina Reza este un caz de succes. Cinci piese traduse și jucate în lumea întreagă au făcut-o celebră. Ea scrie piesa *Artă* într-un deceniu în care polemicile despre primatul esteticului în artă s-au stins, când teoriile s-au dovedit sterile, când artiștii și-au impus subiectivismul la rang de lege estetică, când denunțarea crizei artei s-a banalizat. Autoarea citează în personajele piesei reflexele consumatorului de artă, le citește în cheia socialului. Trei personaje, trei tipologii: intelectualul flegmatic, care refuză aprioric arta modernă, snobul ghidat de cota artistului și indiferentul, cel ce acceptă orice pentru că nu îl interesează nimic dintr-ale artei (să citim vieții?). Achiziția unui tablou la o sumă exorbitantă este mărul discordiei dintre cele trei personaje. Artă rămâne însă discurs de plan secund, deși în jurul tabloului se construiește întreaga piesă. Așa cum se întâmplă și în arta adevărată, conflictul scoate la lumină adevărul, aici adevărul relațiilor între cei trei. Coborâtă de pe piedestal, demonetizată,

arta lucrează în om, îl dezvăluie în adevărul său.

Piesa e o comedie. E o farsă în viziunea regizorului Adrian Roman. O farsă devine însă și spectacolul în care spectatorul se simte prins prin liber consimțământ: am cumpărat bilet, rezist până la capăt. Regizorul Adrian Roman nu pare a avea o lectură personală. Își propune să pună în valoare textul, dar nu reușește decât să-l ilustreze. Deși scenografia părea generoasă, podiumul etajat condensează spațiile de joc, adună scenele numeroase și foarte scurte, modelul narativ propus de regie ucide ritmul, deviază discursul despre plictis spre un happening al plictisului în care publicul e parte activă. Mijloacele regizorale, adesea simpliste (numeroase și nesfârșite momente de heblu!), sunt lipsite de rafinamentul așteptat de la un discurs despre artă, fie el și pe plan doi. Costumele și decorul invită la o extremă rigoare și concizie a jocului, cu toate că sunt trădate senin tocmai de scenografie: aici intervine prima nedumerire a spectatorului, căruia jumătate de spectacol i s-a

arătat un panou cu colaje albe de hârtie care, spre final, este înlocuit cu un alt panou modular, tot alb, dar mobil, în care trebuia să recunoaștem spontan același tablou, în dispută! S-o numim probă de perspicacitate sau farsă în farsă?... A doua nedumerire ține de farsa declarată, cea a regizorului, care în loc de final, face să pogoare din tablou spectrul albastru al schiorului (schioarei) pe care unul dintre personaje l-a mâzgălit peste lucrare într-un acces de furie, dar pe care publicul n-a avut cum să-l vadă, din moment ce carioca era uscată, sau avea cerneală simpatică... Așa că nici semnătura artistului n-am descifrat-o prea clar. Semnat ilizibil sau poate să fi rămas nesemnat... Mai bine pentru artă!

Jocul actorilor nu reușește nici el să dinamizeze spectacolul. Prea multe „poze“ și gesturi intelectuale la Sorin Misirianțu, clovnerie tristă la Ruslan Bârlea, morgă intelectuală ceva mai credibilă la Dan Chiorean. În rest, plictis postmodern.

Dar poate că așa e lăsată să fie arta: aceeași operă e vehement contestată de unii, admirată fără margini de alții, inepuizabil subiect de dispută. Și uneori, când te aștepți mai puțin, trece un înger. Apoi te simți mic, ridicol și inutil discutând la nesfârșit despre acea clipă de senină iluminare.

Teatrul Național Cluj – Artă de Yasmina Reza. Regia: Adrian Roman. Scenografia: Adriana Grand. Cu: Sorin Misirianțu, Dan Chiorean, Ruslan Bârlea, Eva Crișan. Data premierei: 12 februarie 2002.

Ruslan BĂRLEA și Sorin MISIRIANȚU în *Artă* de Yasmina Reza

